

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>Наставно-научно веће Факултета за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду је 07.09.2022. године, одлуком број 7/12-4/3, именovalo комисију за писање извештаја о оцени докторске дисертације докторанда Дејана Обућински под називом “Моделирање фактора економског раста у функцији одрживог развоја предузећа”.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Др Ивана Бркић, ванредни професор, ужа научна област: Пословна и међународна економија, изабрана 28.09.2022. године на Факултету за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду, Универзитет Привредна академија у Новом Саду - ментор.</p> <p>Др Светлана Игњатијевић, редовни професор, ужа научна област: Пословна и међународна економија, изабрана 24.02.2021. године на Факултету за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду, Универзитет Привредна академија у Новом Саду - ментор.</p> <p>Др Борис Кузман, редовни професор, виши научни сарадник, Институт за економику пољопривреде Београд - члан комисије.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Дејан Милован Обућински</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 31.03.1978., Београд, Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе / мастер рада: 08.07.2009., Београд, Факултет организационих наука Универзитета у Београду, „Економски ефекти укључивања особља у систем менаџмента квалитетом“</p> <p>[1] Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:</p>

Управљање квалитетом

[2] Радно искуство:

Тренутно је запослен у Београдској академији пословних и уметничких струковних студија Београд као **асистент са докторатом**. Пре тога је радио у Societe Generale банка Србија, Електричар доо Београд, Интер биро, X-рго и МСТ Гајић, а све време, упоредо обављао активности на пољопривредном газдинству Обућински Милована, село Радљево, општина Уб, град Ваљево – ратарство и сарађивао са пољопривредним газдинством Обућински Томислава, село Палјуви, општина Уб, град Ваљево – сточарство.

Активни је истраживач:

Идентификатори су истраживачки број (шифра) 10971 (E-CRIS.SR) као и ORCID број (шифра) 0000-0002-6176-5360.

Публиковани радови по категоријама:

- [3] **Обућински, Д.**, Soleša, D., Kučević, D., Prodanović, R., Tomaš Simin, M., Ljubojević Pelić, D., Đuragić, O., Puvača, N. (2019). Management of blood lipid profile and oxidative status in Holstein and Simmental dairy cows during lactation. *Mljekarstvo*, 69(2), 116-124. (M23)
- [4] Radovanovic, L., Perisic, J., Milovanovic, M., Speight, J. G., Bozilović, Z., Momcilovic, O., & **Обућински, Д.** (2018). Modeling of petroleum products sampling processes. *Petroleum Science and Technology*, 36(23), 2003-2010. (M23)
- [5] Klincov, R., Marjanović, N., Trnavac, D., Novović, M., **Обућински, Д.**, (2022). Shvatanja ekonomskih zakona u savremenoj ekonomskoj teoriji. *Akcionarstvo*, Vol. 28, No. 1, 99-115. (M24)
- [6] **Обућински, Д.** (2010). Игумановљева задужбина - Јован Јањић: Задужбина Симе Андрејевића Игуманова, *Зборник Матице српске за друштвене науке*, бр. 128, ISSN 0352-5732 / UDK 3(05), UDC 339:929 Andrejević S. I. (049.32) 061.27(497.11 Beograd)(049.32), 145-146. (M24)
- [7] **Обућински, Д.** (2010). Порекло и исход криза, *Зборник Матице српске за друштвене науке*, бр. 130, ISSN 0352-5732 / UDK 3(05), UDC 338.124.4(100), 97-108. (M24)
- [8] Đurić, O., **Обућински, Д.**, (2022). SPECIFICITY OF THE EUROPEAN UNION BUDGET IN THE PUBLIC FINANCE SYSTEM, *XIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE „TRANSITION IN THE 21ST CENTURY“*, 72-90. ISBN 978-86-82028-16-1 (M33)
- [9] **Обућински, Д.** (2022). INTERNATIONAL TRADE IN THE WINE SECTOR. *KNOWLEDGE-International Journal*, 53(1), 53-58. (M33)
- [10] **Обућински, Д.**, Paspalj, M., & Ignjatijević, S. (2022, October). The importance of economic development in achieving sustainable development. In *IAI ACADEMIC CONFERENCE PROCEEDINGS*, 86-96. ISSN 2671-3179 (M33)
- [11] **Обућински, Д.**, Радуловић, Ј., Давидовац, З., (2022). Иновације и иновативност као фактори раста и развоја привредних субјеката, *Зборник радова Прва међународна научно-стручна конференција BELECON, Београд*, 133-143. ИСБН 978-86-7169-626-5 (M33)
- [12] Паспаљ, М., Јовићевић, П., **Обућински, Д.** (2014). Појам и основне карактеристике Кејнзове теорије, *17. Међународна конференција ICDQM-2014*, Beograd, ISBN 978-86-86355-16-4., 368-375. (M33)
- [13] Deretić, N., **Обућински, Д.** (2016). Information protection standards and security risks in

information and communication systems: experiences from the Republic of Serbia, *Eleventh International Scientific Conference, Knowledge in practice*, Bansko, Bulgaria, ISSN 1857-92, Vol. 15.1., 16-18.12.2016., 233-239. (M33)

- [14] Davidovac, Z., **Obućinski, D.** (2017). *Advantages and disadvantages of energy potential of renewable energy sources management*. Knowledge in practice. 17th December, 2017 Bansko, Bulgaria, 115-123. (M33)
- [15] Момчиловић, О., **Обућински, Д.**, Цветић, Т., Весић, Т., Вујичић, С. (2017). Application of structural equation modeling in function of sustainable success of business entities, *Center for Quality, Faculty of Engineering, University of Kragujevac*, ISBN: 978-86-6335-043-4., 143-152. (M33)
- [16] Докњић, Н., **Обућински, Д.**, Ђурица, Н. (2017). *Менаџмент људским ресурсима и стратешки приступ одрживости*, 20. Међународна конференција ICDQM-2017, Пријевор, ISBN 978-86-86355-16-4., 379-386. (M33)
- [17] Дољаница, С., Давидовац, З., **Обућински, Д.** (2018). Критеријуми запошљавања и селекције кандидата у Хотелијерству Србије, *Међународна научно-стручна конференција "Иновације као покретач развоја", Факултет за примењени менаџмент економију и финансије*, Београд, ISBN 978-86-84531-37-9. (M33)
- [18] Дољаница, Д., Момчиловић, О., **Обућински, Д.** (2018). Менаџмент квалитетом и одрживи успех привредних субјеката републике Србије, *Међународна научно-стручна конференција "Иновације као покретач развоја", Факултет за примењени менаџмент економију и финансије*, Београд, ISBN 978-86-84531-37-9. (M33)
- [19] Момчиловић, О., Давидовац, З., **Обућински, Д.** (2018). Производња биодизела као одговор на привредне потребе и еколошке захтеве, *Међународна научно-стручна конференција, Универзитет Унион Никол Тесла*, Београд. (M33)
- [20] Радуловић, Ј., **Обућински, Д.**, Лутовац, Д. М., (2020). Менаџмент водних ресурса у функцији одрживог развоја. Зборник радова / Четврти научно-стручни скуп са међународним учешћем. Савремени изазови у очувању вода, Факултет за информационе технологије и инжењерство, Универзитет "Унион - Никола Тесла", ИСБН 978-86-81400-25-8., 361-381. (M33)
- [21] Пувача, Н., Soleša, D., **Obućinski D.**, Ljubojević Pelić, D., Prodanović, R., Bošković, J., Kučević, D., (2019). Maize silage proximate composition, milk yield and cows health influenced by soil mineral fertilization. *Book of Abstract, 26th International Conference KRMIVA 2019 Opatija*, hotel Ambassador, June 5-7, Croatia, 76-77. (M34)
- [22] **Obućinski, D.**, Brkić, I., & Mitrić, V. (2022). The impact of corruption in the public sector on microeconomic entities in developing countries. *Ekonomija: teorija i praksa*, 15(4), 79-93. (M51)
- [23] Andrejić, M. D., Prdić, N. S., & **Obućinski, D. M.** (2015). Effect of private health insurance on the socio-economic development of Serbia. *Vojno delo*, 67(4), 293-300. (M51)
- [24] **Obućinski, D.**, Mišević, B., Ljubojević Pelić, D., Puvača, N. (2019). Antioxidants and oxidative stress in cows. *Journal of Dairy & Veterinary Sciences*, 9(3), 1-2. (M51)
- [25] Puvača, N., Bursić, V., Petrović, A., Prodanović, R., Kharud, M. M., **Obućinski, D.**, ... & Marić, M. (2019). Influence of tea tree essential oil on the synthesis of mycotoxins: Ochratoxin A. *Maced. J. Anim. Sci*, 9, 25-29. (M51)

- [26] **Обућински, Д.** (2013). Систем менаџмента енергијом, *Техника*, vol. 68, бр. 2, ISSN 1450-9911, UDC: 005.336.1:620.92, 335-343. (M52)
- [27] **Obućinski, D.,** Radulović, J., Pušara, N., (2022). Analysis and effects of factors affecting the supply and demand of wine. *Journal of Agronomy, Technology and Engineering Management*, (M53) (прихваћен, у процесу објаве)
- [28] **Obućinski, D.,** Prodanović, R., Ljubojević Pelić, D., Puvača, N. (2019). Improving competitiveness and sustainable approach to management in animal husbandry. *Journal of Agronomy, Technology and Engineering Management*, 2(1), 228-234. (M54)
- [29] **Obućinski, D.,** Воšković, J. (2019). Effects of sustainable agriculture through an integrated system of plant and animal husbandry production. *Journal of Agronomy, Technology and Engineering Management*, 2(1), 235-240. (M54)
- [30] Деретић, Н., Радуловић, Ј., **Обућински, Д.** (2020). Процес развоја корисничког интерфејса. Весник. Часопис за теорију и праксу друштвено хуманистичких наука. ИССН: 2683-5878. Година 6, Број 1/2, 2020., 103-110. (M54)
- [31] **Обућински, Д.,** Момчиловић О., Прљић К., Цвејић Р. (2017). Менаџмент производњом и систем постизања светске класе ООЕ, 19. *Научно-стручни скуп „Систем квалитета услов за успешно пословање и конкурентност“, Асоцијација за квалитет и стандардизацију Србије*, Копаоник, ISBN 978-86-80164-05-2. (M63)
- [32] **Обућински, Д.** (2019). Одрживост производних и здравствених резултата млечних крава у периоду лактације у оквиру фарм менаџмента, Универзитет Привредна академија у Новом Саду, Факултет за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду (M70)

Објављени уџбеник:

- [33] Малешевић, Љ., **Обућински, Д.** (2013). Економија Европске уније, *Београдска пословна школа – Висока школа струковних студија*, Београд, ISBN: 978-86-7169-443-8
- [34] Малешевић, Љ., **Обућински, Д.** (2022). Економија Европске уније, Београдска академија пословних и уметничких струковних студија, Београд, ISBN: 978-86-7169-618-0

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

„Моделирање фактора економског раста у функцији одрживог развоја предузећа“

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна поглавља, слика, шема, графикана и сл.

КЉУЧНИ ПОДАЦИ О ЗАВРШНОМ РАДУ	i
KEY WORD DOCUMENTATION	v
Садржај табела	xii
Садржај слика	xiv
Садржај прилога	xx
ИЗВОД	
ABSTRACT	
1. УВОД	
2. МЕТОДОЛОШКА ПОСТАВКА ИСТРАЖИВАЊА	

- 2.1. ПРОБЛЕМ ИСТРАЖИВАЊА
- 2.2. ПРЕДМЕТ ИСТРАЖИВАЊА
- 2.3. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ИСТРАЖИВАЊА
- 2.4. ХИПОТЕЗЕ У ИСТРАЖИВАЊУ
- 2.5. МЕТОДЕ, ТЕХНИКЕ, НАЧИНИ И ИНДИКАТОРИ ИСТРАЖИВАЊА
- 2.6. ОЧЕКИВАНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА
- 2.5. ДЕФИНИСАЊЕ ТЕОРИЈСКОГ МОДЕЛА МОДЕЛИРАЊЕ ФАКТОРА ЕКОНОМСКОГ РАСТА У ФУНКЦИЈИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ПРЕДУЗЕЋА
- 3. ТЕОРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА
- 3.1. ПРИРОДНИ КАПИТАЛ
- 2.2. АКУМУЛАЦИЈА ФИЗИЧКОГ КАПИТАЛА
- 2.3. ТЕХНОЛОГИЈА
- 2.4. ОДРЖИВИ РАЗВОЈ ПРЕДУЗЕЋА
- 2.5. ТЕОРИЈСКЕ ОСНОВЕ КОРЕЛАЦИОНЕ И РЕГРЕСИОНЕ АНАЛИЗЕ
- 4. ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА
- 4.1. ПРЕДИСТРАЖИВАЊЕ - ОДРЕЂИВАЊЕ ПОУЗДАНОСТИ ЕЛЕМЕНАТА ПОСТАВЉЕНОГ МОДЕЛА
- 4.1.1. Одређивање поузданости варијабле природни капитал - „ПК“ постављеног модела
- 4.1.2. Одређивање поузданости варијабле технологија - „ТЕ“ постављеног модела
- 4.1.3. Одређивање поузданости варијабле акумулација физичког капитала - „АФК“ постављеног модела
- 4.1.4. Одређивање поузданости варијабле одрживи развој предузећа - „ОРП“ постављеног модела
- 4.2. ИСПИТИВАЊЕ И АНАЛИЗА МИШЉЕЊА КОМПЕТЕНТНИХ ОСОБА
- 4.3. ИСПИТИВАЊЕ И АНАЛИЗА СТАВОВА ИСПИТАНИКА
- 4.4. ПОРЕЂЕЊЕ ДВЕ ГРУПЕ ИСПИТАНИКА
- 5. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДИСКУСИЈОМ
- 5.1. КОРЕЛАЦИОНА И РЕГРЕСИОНА АНАЛИЗА МОДЕЛА
- 5.1.1. Корелациона и регресиона анализа „ПК и ОРП“
- 5.1.2. Корелациона и регресиона анализа „ТЕ и ОРП“
- 5.1.3. Корелациона и регресиона анализа „АФК и ОРП“
- 5.1.4. Корелациона и регресиона анализа „ТЕ и ПК“
- 5.1.5. Корелациона и регресиона анализа „АФК и ПК“
- 5.1.6. Корелациона и регресиона анализа „АФК и ТЕ“
- 5.2. ВИШЕСТРУКА КОРЕЛАЦИОНА И РЕГРЕСИОНА АНАЛИЗА
- 5.2.1. Вишеструка корелациона и регресиона анализа „АФК, ТЕ и ПК“
- 5.2.2. Вишеструка корелациона и регресиона анализа „ПК, ТЕ, АФК и ОРП“
- 5.2.3. Мултипла линеарна регресија - анализа различитих модела
- 5.2.4. Дискусија
- 6. ЗАКЉУЧАК
- ЛИТЕРАТУРА
- ПРИЛОЗИ
- Прилог 1. Изглед е-Упитника 1. за компетентне особе
- Прилог 2. Изглед е-Упитника 2. за испитанике
- Прилог 3 Фреквенције одговора компетентних особа на констатације
- Прилог 4. Фреквенције одговора испитаника
- Прилог 5. Анова вредности

Страница 219

Поглавља 6

Референци 250

Табела 50

Слика 159

Графикона 3

Прилога 5

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У оквиру докторске дисертације приказана је „**КЉУЧНИ ПОДАЦИ О ЗАВРШНОМ РАДУ**“, на српском и енглеском језику. Такође, приказани су „**ИЗВОД**“ и „**ABSTRACT**“ докторске дисертације који јасно објашњавају структуру истраживања, при томе приказују циљ истраживања, важније резултате и концизан закључак, а конципирани су у складу са правилима методологије научно истраживачког рада.

У поглављу „**УВОД**“ - уводном делу дисертације дата су уводна разматрања као и преглед стања у подручју истраживања. На тај начин, потенцијални читалац може да процени замисли и активности аутора, односно у ком правцу ће ићи истраживање, што је и основни циљ уводног поглавља. Увод садржи све битне одреднице и конципиран је према правилима методологије научно истраживачког рада.

Поглавље „УВОД“ је смислено конципирано и даје допринос у процесу истраживања докторске дисертације.

Поглавље „**МЕТОДОЛОШКА ПОСТАВКА ИСТРАЖИВАЊА**“ кроз подпоглавља описује конкретно задате задатке кроз предмет, проблем и циљеве истраживања као и предпостављене хипотезе.

У складу са: теоријским истраживањима, дефинисаним проблемом, предметом, циљем и задацима истраживања, као и расположивим емпиријским информацијама, формулисана је следећа генерална, истраживачка хипотеза, која гласи:

- H_0 : Природни капитал, технологија и акумулација физичког капитала не утичу на одрживи развој предузећа.
- $H_{алт}$: Природни капитал, технологија и акумулација физичког капитала утичу на одрживи развој предузећа.

У складу са: проблемом, предметом, циљем и задацима истраживања, као и расположивим информацијама формулисане су следеће истраживачке хипотезе:

- H_{01} : Природни капитал не утиче на одрживи развој предузећа.
- $H_{алт1}$: Природни капитал утиче на одрживи развој предузећа.
- H_{02} : Технологија не утиче на одрживи развој предузећа.
- $H_{алт2}$: Технологија утиче на одрживи развој предузећа.
- H_{03} : Акумулација физичког капитала не утиче на одрживи развој предузећа.
- $H_{алт3}$: Акумулација физичког капитала утиче на одрживи развој предузећа.
- H_{04} : Технологија не утиче на природни капитал.
- $H_{алт4}$: Технологија утиче на природни капитал.
- H_{05} : Акумулација физичког капитала не утиче на природни капитал.
- $H_{алт5}$: Акумулација физичког капитала утиче на природни капитал.
- H_{06} : Акумулација физичког капитала не утиче на технологију.
- $H_{алт6}$: Акумулација физичког капитала утиче на технологију.
- H_{07} : Акумулација физичког капитала и технологија не утичу на природни капитал.
- $H_{алт7}$: Акумулација физичког капитала и технологија утичу на природни капитал.

Радне хипотезе су прецизно и реално дефинисане.

Циљ истражања представља испитивање, утврђивање и анализирање односа фактора који би у највећој мери допринели постизању економског раста у функцији развоја предузећа, при том, ослањајући се на морал, етику и двоструке, односно вишеструке интересе запослених.

Циљ истраживања приказује квалитетне информације научној и стручној јавности о

конципираном моделу одрживих развоја предузећа заснованих на одрживом економском расту.

Циљ истраживања се огледа у максимизирању потенцијала доприноса фактора економског раста развоју предузећа и развоју привреде, не само Републике Србије, већ и осталих привреда које имају изражену потребу.

Циљ истраживања је оправдан вредностима самоизражавања јавног мњења као и стручности компетентних особа.

Циљ истраживања је јасан, недвосмислен и остварив у реалним привредним условима.

Задаци истраживања истраживања су:

- Утврдити да ли природни капитал не утиче или утиче на развој предузећа?
- Утврдити да ли акумулација физичког капитала не утиче или утиче на развој предузећа?
- Утврдити да ли технологија не утиче или утиче на развој предузећа?
- Утврдити да ли технологија не утиче или утиче на природни капитал?
- Утврдити да ли акумулација физичког капитала не утиче или утиче на природни капитал?
- Утврдити да ли акумулација физичког капитала не утиче или утиче на технологију?
- Утврдити да ли акумулација физичког капитала и технологија не утичу или утичу на природни капитал?
- Утврдити да ли природни капитал, акумулација физичког капитала и технологија не утичу или утичу на развој предузећа?

Реализација задатака истраживања се базира на методама, техникама, начину и индикаторима истраживања што је приказано у следећем подпоглављу. На основу претходно наведеног су приказани очекивани научни и стручни доприноси истраживања и дефинисан теоријски модел „Моделирање фактора економског раста у функцији одрживог развоја предузећа“.

Методолошка поставка истраживања је јасна, недвосмислена и остварива у реалним истраживачким условима.

Поглавље „ТЕОРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА“ детаљно и конкретно описује веома важне аспекте и поменути проблематику кроз сва своја подпоглавља која обухватају Природни капитал (земља, минерали, горива, квалитет животне средине), Акумулацију физичког капитала (машине, фабрике, путеви), технологију (наука, инжењеринг, управљање, предузетништво), Одрживи развој предузећа, Теоријске основе корелационе и регресионе анализе.

Користили су се сви доступни извори, од штампаних до електронских, праћени не само савременом већ и историјски гледаном димензијом референци.

У поглављу су на истраживачки, аналитички и објективан начин представљени подаци и информације из поља које покривају претходно наведена подпоглавља, што је свакако битно са аспекта даљег истраживања и доласка до валидних резултата.

Поглавље „ТЕОРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА“ је смислено конципирано и даје допринос у процесу истраживања докторске дисертације.

Поглавље „ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА“, кроз одговарајућа и приказана подпоглавља јасно дефинише и описује све протоколе и примењене процедуре коришћене при извођењу емиријског истраживања у овој докторској дисертацији. Поменуто поглавље је јасно и недвосмислено приказано, а тежина овог поглавља је утолико већа, с обзиром на детаље описаних процедура које су на основу упознавања са овим поглављем могу са лакоћом поновити. Емпиријска истраживања се састоје од предистраживања - одређивање поузданости елемената постављеног модела, испитивања и анализе две групе испитаника и поређења.

Поглавље „ЕМПИРИЈСКА ИСТРАЖИВАЊА“ је смислено конципирано и даје допринос у процесу истраживања докторске дисертације.

Поглавље „РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДИСКУСИЈОМ“ је смислено конципирано и даје допринос у процесу истраживања докторске дисертације“ као важан сегмент докторске дисертације који садржи све битне резултате добијене у оквиру истраживања и рада на самој докторској дисертацији. Првенствено је установљено да ли је и у којој мери, природни капитал, акумулација физичког капитала и технологија подржана људским капиталом, у функцији развоја предузећа. Обрађени подаци као и резултати, презентовани су у складу са методологијом научно - истраживачког рада у форми која је јасна и недвосмислена. У овом делу је коришћена корелациона и регресиона анализа као и вишеструка корелациона и регресиона анализа.

Презентовани су резултати истраживања, теоретске мисли и практична решења, са циљем да створе могућности примене оптималног модела одрживог развоја предузећа, као ефекта спољних објективних фактора који се једним делом могу субјективизовати. Добијени резултати су научно поткрепљени теоријским разматрањима и настојању да се критички анализирају. Постигнути су резултати који ће унапредити процес економског раста са једне стране и развоја предузећа са друге, првенствено Републике Србије, као и осталих земаља у развоју.

Поглавље је написано на високом стучно научном нивоу, представља основу за дефинисање мера које се могу користити за формулисање макроекономске политике у функцији одрживог развоја предузећа.

Поглавље „РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА СА ДИСКУСИЈОМ“ је смислено конципирано и даје допринос у процесу истраживања докторске дисертације.

VI ЗАКЉУЧЦИ, ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Досадашњи економски прилаз обрађиваној тематици је био у већини случајева на појединачним нивоима и елементима. Из тог разлога проистекла је потреба за доприносом, тачније новим теоријским и практичним приступом на ову тему. Иначе, изражена је све већа потреба за аналитичности као основи за постизање и одржање развоја данашњих предузећа.

Узимајући у обзир комплексно стање домаће и међународне привреде, приоритетан задатак државне управе јесте јачање макроекономске стабилности и постизање што вишег нивоа привредних ореактивности предузећа. Реализацијом овог истраживачког рада добили смо научно утемељене резултате који доприносе стварању повољног пословног амбијента за повећање привредне активности предузећа.

Приликом реализације истраживања, прво су испитане компетентне особе које су на основу свог искуства на постављене тврдње давали своје личне ставове о томе шта је потребно, а шта не за ово истраживање. Одређене су Линеарне и Вишеструке корелационе и регресионе анализе за сваки елемент структурног модела.

Потом, на основу истраживања које је спроведено, међу испитаницима различитог: пола, година старости, школске спреме, радног места и врсте делатности, одређене су поузданости статистика за сваки од елемената постављеног теоријског модела у истраживачком Упитнику.

Сви Кронбахови коефицијенти алфа показали одличну: конзистенцију, поузданост и унутрашњу сагласност скала за све тврдње у оба Упитника.

На основу добијених резултата и детаљног истраживања везаних за ову докторску дисертацију, могу се потврдити следеће алтернативне хипотезе:

- $H_{алт}$: Природни капитал, технологија и акумулација физичког капитала утичу на одрживи развој предузећа.

- Н_{алт1}: Природни капитал утиче на одрживи развој предузећа.
- Н_{алт2}: Технологија утиче на одрживи развој предузећа.
- Н_{алт3}: Акумулација физичког капитала утиче на одрживи развој предузећа.
- Н_{алт4}: Технологија утиче на природни капитал.
- Н_{алт5}: Акумулација физичког капитала утиче на природни капитал.
- Н_{алт6}: Акумулација физичког капитала утиче на технологију.
- Н_{алт7}: Акумулација физичког капитала и технологија утичу на природни капитал

Проучавајући теорију економског раста и одрживог развоја предузећа, можемо закључити да је ова дисертација, поред економских, уградила низ интердисциплинарних категорија.

Потреба за таквим прилазом је управо термин, карактеристика развоја предузећа, одрживост која се односи на могућност адаптације на промене пословног окружења, у овом случају екстерних објективних фактора.

Добијени Модел се не може представити у форми универзалне шеме, јер се базира на условима, домаће привреде и региона, односно става запослених Републике Србије, али се може применити на нивоима земаља у развоју као и оних који још увек немају развијену сопствену стратегију за синтезу обрађених циљева.

Будући да у нашој земљи нису изведена слична истраживања, све претходно наведено је указивало на актуелност и неопходност ових истраживања.

Правац даљих истраживања може се видети у иновирању и развоју новонасталих структурних модела у још шире и детаљније системске моделе, у циљу побољшања искоришћености потенцијала фактора економског раста, односно постизања одрживог развоја већине предузећа у Србији, као и осталих на нивоу земаља у развоју или ревитализацију стагнирајућих економија

Закључци се износе таксативно, логичким редом и имају научни смисао и практични значај.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Резултати истраживања су приказани логичким редом, јасно протумачени и представљени, тако да су разумљиви научно - стручној и широј јавности.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

ДА.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

ДА.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Слична истраживања у нашој земљи до сада нису изведена, што у многome доприноси како научном тако и практичном значају истраживања приказаном у овој докторској дисертацији. Такође, приказан је јединствен приступ синергије фактора економског раста и одрживог развоја предузећа што је у нашој земљи као и у осталим земљама у развоју, отворено питање. Идентификоване су могућности за дефинисање мера макроекономске политике која ће се користити за одрживост развоја све три групе предузећа, производних, трговинских и услужних.

Резултати истраживања преставаљају значајан научни и практични допринос, јер упућују на

решавање постојећих проблема и креирање сета нових мера у сврху побољшања стања привреде, како домаће, тако и осталих земаља у развоју. Оригиналност се базира на анализи међузависности фактора економског раста и одрживог развоја предузећа са више нивоа обраде, и коришћењем више метода и техника. Такође, очекује се да ће истраживање пробудити интересовање и других истраживача и подстаћи креаторе макроекономске политике да иновирају актуелне стратегије раста и развоја које ће имати за резултат боље коришћење капацитета и потенцијала природног капитала, акумулације физичког капитала и технологије у функцији одрживог развоја предузећа, а уз максимално укључење и искоришћење људског капитала.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Нема уочених недостатака.

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

- **Да се докторска дисертација под насловом „Моделирање фактора економског раста у функцији одрживог развоја предузећа“ прихвати, а кандидату Дејану Обућински одобри одбрана.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Ивана Бркић – ментор,

Факултет за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду

Проф. др Светлана Игњатијевић – ментор,

Факултет за економију и инжењерски менаџмент у Новом Саду,
Универзитет Привредна академија у Новом Саду

др Борис Кузман – председник комисије,

виши научни сарадник, Институт за економику пољопривреде,
Београд

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај, јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење, односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.